Cyllid y
Wlad

Y Canllaw Cyfrifo Treth Cyflawn

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 5 Ebrill 2001

Os ydych yn dymuno gallwch ddefnyddio'r Canllaw hwn i weithio allan eich bil treth. Os penderfynwch beidio â gweithio allan eich treth, gwnewch yn siŵr bod eich Ffurflen Dreth yn ein cyrraedd erbyn 30 Medi 2001. Efallai y byddwch am ystyried defnyddio ein Gwasanaeth Rhyngrwyd ar gyfer Hunan Asesiad. Os felly, ewch i www.inlandrevenue.gov.uk/e-tax

Os ydym yn derbyn eich Ffurflen Dreth ar ôl 30 Medi 2001 ac nad ydych wedi cyfrifo, byddwn yn gwneud hyn ar eich rhan ond ni allwn warantu y byddwn wedi rhoi gwybod i chi erbyn 31 Ionawr 2002. Felly os nad ydych yn gwybod beth i'w dalu, gwnewch amcangyfrif a thalwch hwnnw. Os nad ydych yn talu digon, bydd rhaid i chi dalu llog, ac efallai bydd rhaid i chi dalu gor-dâl.

Ond os bydd angen cymorth arnoch, gofynnwch i'ch swyddfa Cyllid y Wlad neu'r Llinell Gymorth (ffôn 0845 9000 444 neu, os ydych yn byw dramor, defnyddiwch y côd Rhyngwladol wedi ei ddilyn gan 44870 1555445). Ond dim ond ar ôl derbyn eich Ffurflen Dreth y byddwn yn gallu gwneud y cyfrifiad.

SA151C (Cymraeg)

Mae'r Canllaw hwn yn cynnwys taflen waith, yn dechrau ar dudalen 4, sydd wedi ei rhannu'n sawl cam, i weithio allan eich bil treth. Efallai na fydd rhai camau yn berthnasol i chi ac efallai y byddwch yn gallu hepgor nifer o'r blychau. Ymdrinnir â rhai o'r mathau mwy anarferol o incwm a rhyddhad yn y tudalennau diweddarach (ar dudalennau 22 - 32); bydd y daflen waith yn eich cyfeirio at y tudalennau hynny os ydynt yn berthnasol i chi.

Er bod rhai nodiadau i'ch cynorthwyo wrth lenwi'r blychau, nid yw'r canllaw yn manylu ar sut, na pham, y codir treth fel hyn. Gall eich swyddfa Cyllid y Wlad ddarparu mwy o wybodaeth os bydd ei hangen arnoch. Ond mae'r daflen waith yn gwrth-bwyso unrhyw ddidyniadau treth, lwfansau a rhyddhad rydych wedi gwneud cais amdanynt yn eich Ffurflen Dreth yn y modd mwyaf buddiol i chi, ac yn codi treth ar y cyfraddau a bennir gan y gyfraith.

Mae mathau gwahanol o incwm yn drethadwy ar gyfraddau treth gwahanol - gwelir y Tabl isod.

MATH O INCWM NEU ENNILL CYFALAF	BAND TRETH		
	£1,520 cyntaf o Incwm Trethadwy	**£26,880* nesaf o Incwm Trethadwy**	**Incwm Trethadwy sy'n uwch na £28,400**
Incwm heblaw cynilion er enghraifft, incwm o gyflogaeth neu hunangyflogaeth	10%	22%	40%
Incwm Cynilion yn cynnwys llog banc a chymdeithas adeiladu ond nid difidendau'r DG	10%	20%	40%
Difidendau a chredydau treth	10%	10%	32.5%
Cyfandaliadau trethadwy, ac Enillion ar bolisïau yswiriant bywyd	10%	22%	40%
Enillion ar bolisïau yswiriant bywyd gyda threth wedi ei thrin fel treth a dalwyd	22%	22%	40%
Enillion Cyfalaf	10%	20%	40%

* Gall y ffigur o £26,880 gael ei gynyddu os ydych yn gwneud taliadau penodol lle rydych yn cael rhyddhad treth cyfradd sylfaenol o'r cychwyn, megis cyfraniadau Cynllun Pensiwn Personol, taliadau Rhodd Cymorth, a Chyfraniadau Gwirfoddol Ychwanegol Rhydd (FSAVCs), ac rydych yn talu treth ar y gyfradd uwch. Mae Blychau c4.2 i c4.6 ar dudalen 10 yn ymdrin â hyn.

Dyma grynodeb o'r camau y byddwch yn eu gweld yn y daflen waith:

CAM 1 crynhoi yr holl incwm rydych wedi ei gynnwys yn eich Ffurflen Dreth a'r Tudalennau atodol gan ei osod yn y categorïau cywir a gaiff eu trethu yn ddiweddarach

SCAM 2 crynhoi y didyniadau - megis colledion - a rhai lwfansau (mae gan holl drigolion y DG, a rhai di-breswyl, yr hawl i lwfans personol o £4,385) rydych wedi gwneud cais amdanynt ar eich Ffurflen Dreth

CAM 3 tynnu i ffwrdd y didyniadau a'r lwfansau hynny o'ch incwm i bennu **cyfanswm eich incwm trethadwy**

CAM 4 gweithio allan faint o'ch incwm trethadwy a drethir ar 10%, ar 20%, ar 22%, ar 32.5% (y gyfradd ddifidend uwch) ac ar 40% (y gyfradd uwch)

CAM 5 yna'n mynd ymlaen i weithio allan y dreth sy'n ddyledus, hyd yn hyn

CAM 6 crynhoi yr holl dreth yr ydych eisoes wedi talu ar eich incwm (felly bydd angen eich Ffurflen Dreth ac unrhyw Dudalennau atodol arnoch unwaith eto)

CAM 7 hwn yw'r cam hiraf yn y cyfrifiad. Mae'n dechrau â'r ffigur treth sy'n ddyledus o Gam 5 ac yn

- tynnu i ffwrdd unrhyw lwfansau a rhyddhad pellach yn nhermau treth,
- gwirio unrhyw daliadau Rhodd Cymorth rydych wedi eu gwneud (i sicrhau bod digon o dreth i'r elusennau ei adennill),
- ymdrin â'ch credydau treth ar ddifidendau
- crynhoi cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 4 (os ydych yn hunangyflogedig neu mewn partneriaeth), unrhyw Dreth Enillion Cyfalaf neu ad-daliadau Benthyciad Myfyriwr, unrhyw addasiadau ar gyfer blynyddoedd cynharach, **a**
- tynnu i ffwrdd y dreth a dalwyd o Gam 6

CAM 8 gweithio allan beth sy'n rhaid i chi ei dalu i ni erbyn 31 Ionawr 2002, neu beth sy'n rhaid i ni ei dalu i chi

CAM 9 gwirio i weld a fydd rhaid i chi wneud taliadau ar gyfer 2001-2002 (ac os felly, bydd yr un cyntaf yn ddyledus ar 31 Ionawr 2002).

Blychau ar y daflen waith

c1.21

£

Mae cofnodion mewn blychau wedi eu hargraffu mewn inc glas wedi eu copïo yn uniongyrchol o'ch Ffurflen Dreth

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, rhowch sero '0' yn ei le

Darllenwch y blychau hyn pan fyddant yn ymddangos ar y daflen waith - byddant yn rhoi cymorth ychwanegol i chi

c1.29

£

Mae cofnodion mewn blychau wedi eu hargraffu mewn inc llwyd yn rhan o'r broses gyfrifo

a

mae cyfarwyddiadau wedi eu hargraffu mewn inc gwyrdd yn gofyn i chi gopïo ffigur i flwch arall yn y cyfrifiad â neu yn ôl ar y Ffurflen Dreth

copïwch c1.30 i flwch c1.31

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar dudalennau 4 a 5 yn swm minws, rhowch sero '0' yn ei le

	Incwm heblaw incwm cynilion ac ati	**Cyfandaliadau ac ati ac Enillion**	**Incwm cynilion ac ati (nid difidendau)**
Cyflogaeth, gan gynnwys Gweinidogion yr Efengyl	**blychau 1.8 i 1.10, 1.12 i 1.23, 1.27, 1.28, *minws* blychau 1.31 i 1.38 + 1M.51 *minws* 1M.45** c1.1 £	**blychau 1.29 + 1M.45** c1.2 £	*copïwch c1.1 + c1.2 i flwch c1.3*
Cynllun Cyfranddaliadau	o flwch 2.42 c1.4 £	*copïwch c1.4 i flwch c1.5*	
Hunangyflogaeth	o flwch 3.92 c1.6 £	*copïwch c1.6 i flwch c1.7*	
Tanysgrifenwyr Lloyd's	**blychau 3L.91 *minws* yr isaf o (blychau 3L.25 + 3L.39) a 3L.91** c1.8 £		
Partneriaethau	o flwch 4.73 c1.11 £		**blwch 4.35 + 4.70** c1.12 £
Tir ac Eiddo	o flwch 5.43 c1.15 £	*copïwch c1.15 i flwch c1.16*	
Incwm tramor	**blychau 6.4 + 6.5** c1.17 £	**blychau 6.8 *minws* (blwch 6.7 x 100/22)** c1.18 £	o flwch 6.2 c1.19 £
Ymddiriedolaethau ac Ystadau	**blychau 7.3 + 7.6 + 7.15** c1.23 £		**blychau 7.9 + 7.18 + 7.27** c1.24 £
Llog y DG			**blychau 10.1 + 10.4 + 10.7 + 10.8 + 10.11 + 10.14** c1.28 £ *copïwch c1.28 i flwch c1.29*
Difidendau'r DG			
Pensiynau a budd-daliadau'r DG	**blychau 11.1 i 11.7, 11.9 + (11.12 *minws* 11.13)** c1.32 £ *copïwch c1.32 i flwch c1.33*		
Enillion ar bolisïau bywyd ac ati.		**blychau 12.2 + 12.8** c1.34 £	
Incwm arall	**blwch 13.3 *minws* blwch 13.5** c1.38 £ *copïwch c1.38 i flwch c1.39*		
Cyfanswm yr Incwm	cyfanswm y golofn uchod c1.40 £ *copïwch i flwch c3.1*	cyfanswm y golofn uchod c1.41 £ *copïwch i flwch c3.2*	cyfanswm y golofn uchod c1.42 £ *copïwch i flwch c3.3*

Difidendau (a drethwyd eisoes ar 10%)	Incwm nad yw'n gynilion ac ati â Threth Dybiannol	Enillion ar bolisïau bywyd ac ati â Threth Dybiannol	Cyfanswm yr Incwm
			c1.1 + c1.2 c1.3 £
			o c1.4 c1.5 £
			o c1.6 c1.7 £
	yr isaf o (blychau 3L.25 + 3L.39) a 3L.91 c1.9 £ *copïwch c1.8 + c1.9 i flwch c1.10*		c1.8 + c1.9 c1.10 £
o flwch 4.70A c1.13 £ *copïwch c1.11 i c1.13 i flwch c1.14*			cyfanswm c1.11 i c1.13 c1.14 £
			o c1.15 c1.16 £
blychau 6.2A + 6.4A c1.20 £		blwch 6.7 x 100/22 c1.21 £ *copïwch c1.17 i c1.21 i flwch c1.22*	cyfanswm c1.17 i c1.21 c1.22 £
blychau 7.12 + 7.21 + 7.30 c1.25 £	o flwch 7.24 c1.26 £ *copïwch c1.23 i c1.26 i fwlch c1.27*		cyfanswm c1.23 i c1.26 c1.27 £
			o c1.28 c1.29 £
blychau 10.17 + 10.20 + 10.23 + 10.26 c1.30 £ *copïwch c1.30 i flwch c1.31*			o c1.30 c1.31 £
			o c1.32 c1.33 £
	o flwch 12.12 c1.35 £	o flwch 12.5 c1.36 £ *copïwch c1.34 i c1.36 i flwch c1.37*	cyfanswm c1.34 i c1.36 c1.37 £
			o c1.38 c1.39 £
			=
cyfanswm y golofn uchod c1.43 £ *copïwch o flwch c3.4*	cyfanswm y golofn uchod c1.44 £ *copïwch o flwch c3.5*	cyfanswm y golofn uchod c1.45 £ *copïwch o flwch c3.6*	cyfanswm c1.40 i c1.45 c1.46 £ *copïwch o flwch c3.7*

Colledion

CYMORTH CYFRIFO

blychau c2.1 to c2.18 Dilynwch y cyfarwyddiadau uwchben y blychau i grynhoi didyniadau o'ch Ffurflen Dreth a Thudalennau atodol.

Os oes gennych golledion o fwy nag un hunangyflogaeth ychwanegwch y colledion ychwanegol i flwch c2.1. Yn yr un modd os oes gennych golledion o fwy nag un bartneriaeth, ychwanegwch y colledion ychwanegol i flwch c2.2.

	Source	Box	Amount
Hunangyflogaeth a Thanysgrifenwyr Lloyd's	blwch 3.85 + blwch 3L.85	c2.1	£
Partneriaethau	blwch 4.15 + blwch 4.61	c2.2	£
Tir ac Eiddo y DG	blwch 5.16 + blwch 5.44	c2.3	£
Enillion cyfalaf wedi eu gosod yn erbyn incwm	o flwch 8.13A	c2.4	£
Treuliau a cholledion ôl-derfynu	o flwch 15.8	c2.5	£
Cyfanswm y colledion	**Cyfanswm c2.1 i c2.5**	c2.6	£

■ Didyniadau eraill

o flwch7.31	o c1.27	yr isaf o **c2.7 a c2.8**
c2.7 £	c2.8 £	c2.9 £

CYMORTH CYFRIFO

blychau c2.10 i c2.13 Daw cyfraniadau pensiwn a dalwyd yn gros i fewn i'r cyfrifiad yn y fan hon, sef y cam didynnu. Ymdrinnir â chyfraniadau cyflogeion a nodwyd ym mlychau 14.15 a 14.17 ar eich Ffurflen Dreth yn wahanol a daw'r rhain i mewn i'r cyfrifiad yn ystod Cam 4.

	o flwch 14.5	o flwch 14.10	o flwch 14.16	**cyfanswm blwch c2.10 i c2.12**
Taliadau pensiwn a dalwyd yn gros	c2.10 £	c2.11 £	c2.12 £	c2.13 £

Taliadau llog ar fenthyciad — o flwch 15.2 — c2.14 £

Blwydd-daliadau — o flwch 15.9 — c2.15 £ — **c2.15 x 100 wedi'i rannu â 78** — c2.16 £

Rhoddion o fuddsoddiadau cymhwysol i elusennau — o flwch 15.7 — c2.17 £

Taliadau budd-dâl marwolaeth undeb llafur — o flwch 15.10 — c2.18 £

■ Lwfansau

CYMORTH CYFRIFO

blwch c2.20 Os cawsoch eich geni cyn 6 Ebrill 1936 efallai y bydd gennych hawl i lwfans personol uwch ar sail oedran, yn dibynnu ar eich incwm. Bydd Tudalen 22 yn dweud wrthych os ydych yn gymwys. Os ydych, bydd Cam 10 yn eich cynorthwyo i weithio allan y ffigur ar gyfer blwch c2.20. Bydd rhaid i chi hefyd weithio drwy Gam 10 os cawsoch chi, neu eich cymar, eich geni cyn 6 Ebrill 1935.

Lwfans personol — c2.19 £ 4,385

Lwfans personol ar sail oedran
(os cawsoch chi neu eich cymar eich geni cyn 6 Ebrill 1936) — **o c10.14 ar dudalen 22** — c2.20 £

Lwfans person dall — £1,400 — c2.21 £

Lwfans Gwarged person Dall gan gymar — o flwch 16.17 — c2.22 £ — **cyfanswm o c2.19 i c2.22** — c2.23 £

blwch c2.6 ar dudalen 6 a chyfanswm y golofn uchod — c2.24 £

copïwch i flwch c3.11

o c1.40 **c3.1** £

o c1.41 **c3.2** £

from c1.42 **c3.3** £

o c1.43 **c3.4** £

Band cyfradd dechrau

c3.8 £ 1,520

c3.1 *minws* c3.8

c3.9 £

c3.8 *minws* c3.1

c3.10 £

Cyfanswm didyniadau a lwfansau

o c2.24 **c3.11** £

c3.11 *minws* c3.9

c3.12 £

c3.9 *minws* c3.11

c3.13 £

c3.2 *minws* c3.12

c3.14 £

copïwch i flwch c4.34

c3.12 *minws* c3.2

c3.15 £

c3.8 + c3.13

c3.16 £

c3.10 + c3.15

c3.17 £

c3.16 *minws* c3.17

c3.18 £

copïwch i flwch c4.8

c3.1 + c3.2

c3.19 £

c3.11 *minws* c3.19

c3.20 £

c3.3 *minws* c3.20

c3.21 £

copïwch i flwch c4.18

c3.20 *minws* c3.3

c3.22 £

c3.4 *minws* c3.22

c3.23 £

copïwch i flwch c4.26

o c1.44 c3.5
£

o c1.45 c3.6
£

o c1.46 c3.7
£

CYMORTH CYFRIFO

Mae'r cam hwn o'r cyfrifiad yn dyrannu eich didyniadau a'ch lwfansau yn y ffordd sy'n debygol o fod yn fwyaf buddiol i'r mwyafrif helaeth o drethdalwyr. Gofynnwch i'ch swyddfa Cyllid y Wlad os bydd angen rhagor o wybodaeth arnoch ynglŷn â'r ffordd y cewch eich trethu.

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon neu dudalen 8 yn swm minws, nodwch sero ('0') yn ei le.

c3.22 *minws* c3.4
c3.24
£

c3.5 *minws* c3.24
c3.25
£
copïwch i flwch c4.9

c3.24 *minws* c3.5
c3.26
£

c3.6 *minws* c3.26
c3.27
£
copïwch i flwch c4.42

CYMORTH CYFRIFO

Dylai blwch c3.28 fod yn hafal i c3.18 + c3.14 + c3.21 + c3.23 + c3.25 + c3.27.

Cyfanswm yr incwm trethadwy

c3.7 *minws* c3.11
c3.28
£

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero '0' yn ei le.

Band cyfradd sylfaenol — c4.1 £ 26,880

Rhyddhad diffyg cyfatebol — o flwch 12.9 — c4.2 £

Taliadau pensiwn cyflogeion ac FSAVCs — blwch 14.15 + blwch 14.17 — c4.3 £

Rhodd Cymorth gan gynnwys gweithredoedd cyfamod elusennol gweler 'Cymorth cyfrifo' ar dudalen 11) — o flwch 15.6 — c4.4 £ — c4.4 x 100 wedi ei rannu â 78 — c4.5 £

Band cyfradd dechrau — c4.6 £ 1,520

Estynedig — cyfanswm y golofn uchod — c4.7 £

■ Dyrannu incwm heblaw incwm cynilion yn fandiau treth

o c3.18 — c4.8 £

o c3.25 — c4.9 £

c4.8 + c4.9 — c4.10 £

c4.6 *minws* c4.11 — c4.16 £

c4.7 *minws* c4.13 — c4.17 £

■ Dyrannu cynilion (heblaw difidendau) yn fandiau treth

o c3.21 — c4.18 £

c4.16 *minws* c4.19 — c4.24 £

c4.17 *minws* c4.21 — c4.25 £

■ Dyrannu Difidendau yn fandiau treth

o c3.23 — c4.26 £

c4.24 *minws* c4.27 — c4.32 £

c4.25 *minws* c4.29 — c4.33 £

■ Dyrannu cyfandaliadau ac enillion ar bolisïau bywyd heb Dreth Dybiannol yn fandiau treth

o c3.14 — c4.34 £

c4.32 *minws* c4.35 — c4.40 £

c4.33 *minws* c4.37 — c4.41 £

■ Dyrannu enillion ar bolisïau bywyd â Threth Dybiannol yn fandiau treth

o c3.27 — c4.42 £

CYMORTH CYFRIFO

Yn gyntaf oll, mae'r ddwy dudalen hon yn gweithio allan swm y band cyfradd sylfaenol y mae gennych hawl iddo, (blychau c4.1 i c4.7) ac yna'n dyrannu'r gwahanol fathau o incwm a ddosbarthwyd gennych yng Ngham1 yn fandiau treth. **Os oes unrhyw flwch ar y tudalennau hyn yn swm minws, nodwch sero '0' yn ei le.**

Gweithiwch '**i lawr ac ar hyd**' o'r chwith i'r dde ar gyfer pob math o incwm. Ond os oes gennych gofnod ym mlwch c4.15 gallwch gopïo unrhyw gofnod ym mlwch c4.18 **yn syth i** c4.23, c4.26 i c4.31, c4.34 i c4.39 a c4.42 i c4.47. Y rheswm am hyn yw oherwydd eich bod yn agored i'r gyfradd uwch, neu'r gyfradd ddifidend uwch, ar eich **holl** gynilion trethadwy, difidendau, cyfandaliadau ac enillion ar bolisïau bywyd.

blwch c4.4 Caiff taliadau o dan Rhodd Cymorth eu trin fel rhai a wnaed ar ôl didynnu Treth Incwm ar y gyfradd sylfaenol (22%). Os ydych yn agored i dreth ar y gyfradd uwch bydd hawl gennych i ryddhad treth pellach ar gyfer unrhyw daliadau Rhodd Cymorth. Rhoddir y rhyddhad drwy gynyddu swm y band cyfradd sylfaenol â swm eich taliadau Rhodd Cymorth **plws y dreth sydd wedi ei thrin fel pe bai wedi ei didynnu ar y gyfradd sylfaenol**. I bennu'r swm uwch hwnnw mae'n rhaid i chi 'grosio' eich taliadau Rhodd Cymorth (o flwch 15.6 ar dudalen 5 eich Ffurflen Dreth) drwy luosi blwch 15.6 â 100 a rhannu â 78. Er enghraifft os oedd eich taliadau Rhodd Cymorth yn £125 y ffigur i'w roi ym mlwch c4.4 yw £161, hynny yw £125 x 100 wedi ei rannu â 78.

yr isaf o c4.10 a c4.6	**c4.10 *minws* c4.11**	**yr isaf o c4.12 a c4.7**	**c4.11 + c4.13**	**c4.10 *minws* c4.14**
c4.11 £	c4.12 £	c4.13 £	c4.14 £	c4.15 £
yr isaf o c4.16 a c4.18	**c4.18 *minws* c4.19**	**yr isaf o c4.17 a c4.20**	**c4.19 + c4.21**	**c4.18 *minws* c4.22**
c4.19 £	c4.20 £	c4.21 £	c4.22 £	c4.23 £
yr isaf o c4.24 a c4.26	**c4.26 *minws* c4.27**	**yr isaf o c4.25 a c4.28**	**c4.27 + c4.29**	**c4.26 *minws* c4.30**
c4.27 £	c4.28 £	c4.29 £	c4.30 £	c4.31 £
yr isaf o c4.32 a c4.34	**c4.34 *minws* c4.35**	**yr isaf o c4.33 a c4.36**	**c4.35 + c4.37**	**c4.34 *minws* c4.38**
c4.35 £	c4.36 £	c4.37 £	c4.38 £	c4.39 £
yr isaf o c4.40 a c4.42	**c4.42 *minws* c4.43**	**yr isaf o c4.41 a c4.44**	**c4.43 + c4.45**	**c4.42 *minws* c4.46**
c4.43 £	c4.44 £	c4.45 £	c4.46 £	c4.47 £

Incwm heblaw incwm cynilion, cyfandaliadau ac enillion ar bolisïau bywyd

	c4.11 + c4.35	c5.1 x 10%
ar y gyfradd ddechreuol (10%)	c5.1 £	c5.2 £
	c4.13 + c4.37 + c4.46	C5.3 x 22%
ar y gyfradd sylfaenol (22%)	c5.3 £	c5.4 £
	c4.15 + c4.39 + c4.47	c5.5 x 40%
ar y gyfradd uwch (40%)	c5.5 £	c5.6 £

Incwm cynilion

		c5.7 x 10%
ar y gyfradd ddechreuol (10%)	o c4.19 c5.7 £	c5.8 £
		c5.9 x 20%
ar y gyfradd cynilion isaf (20%)	o c4.21 c5.9 £	c5.10 £
		c5.11 x 40%
ar y gyfradd cynilion uwch (40%)	o c4.23 c5.11 £	c5.12 £

Difidendau, ac ati.

		c5.13 x 10%
ar y gyfradd difidendau isaf (10%)	o c4.30 c5.13 £	c5.14 £
		c5.15 x 32.5%
ar y gyfradd difidendau uwch (32.5%)	o c4.31 c5.15 £	c5.16 £
		cyfanswm y golofn uchod
	Y Dreth Incwm sy'n ddyledus	c5.17 £
		copïwch i flwch c7.1

CAM 6: ADIWCH Y DRETH A DALWYD O'R CYCHWYN (AC EITHRIO'R CREDYDAU TRETH SYDD YNGHLWM WRTH UNRHYW DDIFIDENDAU)

CYMORTH CYFRIFO

Bydd angen eich Ffurflen Dreth arnoch ac unrhyw dudalennau atodol eto ar gyfer y ffigurau ar gyfer blychau c6.1 i c6.13.

Incwm cyflogaeth

blwch 1.11 + blwch 1.30

c6.1 £

Gweinidogion yr Efengyl

o flwch 1M.50

c6.2 £

Hunan-gyflogaeth

blwch 3.97 + blwch 3.98

c6.3 £

Tanysgrifenwyr Lloyd's

blychau 3L.12 + 3L.50 + 3L.53

c6.4 £

Partneriaeth

blychau 4.74 + 4.75 + 4.75A

c6.5 £

Tir ac Eiddo

o flwch 5.21

c6.6 £

Incwm Tramor

blychau 6.1 + 6.1A + 6.3 + 6.3A

c6.7 £

Ymddiriedolaethau, ac ati

blychau 7.2 + 7.5 + 7.8 + 7.14 + 7.17 + 7.20

c6.8 £

Di-breswyl

o flwch 9.35

c6.9 £

Cynilion a buddsoddiadau y DG, ac eithrio difidendau

blychau 10.3 + 10.6 + 10.10 + 10.13

c6.10 £

Pensiynau'r DG

blychau 11.8 + 11.11

c6.11 £

Enillion ar bolisïau bywyd mewn Cyfrifon Cynilo Unigol a wnaed yn ddi-rym

o flwch 12.7

c6.12 £

Incwm arall

o flwch 13.2

c6.13 £

cyfanswm o flychau c6.1 i c6.13

Cyfanswm y dreth a dalwyd o'r cychwyn

c6.14 £

copïwch i flwch c7.58

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero yn ei le oni nodir yn wahanol

Y Dreth Incwm sy'n ddyledus — o c5.17 — c7.1 £

CYMORTH CYFRIFO

Dim ond i enillion ar bolisïau bywyd y mae rhyddhad haenen uchaf yn berthnasol. Os yw blychau c4.32, c4.33, c4.39 a c4.47 yn sero neu'n wag, ni fydd rhyddhad haenen uchaf yn ddyledus. Os oes unrhyw rai o'r blychau hyn yn bositif, ewch i dudalen 24 i weithio allan y ffigur i'w gofnodi ym mlwch c7.2

Rhyddhad haenen uchaf — o c12.28 — c7.2 £

Cynlluniau Ymddiriedolaethau Cyfalaf Mentro a Chynlluniau Buddsoddiad Menter — **blwch 15.4 + blwch 15.5** — c7.3 £ — **c7.3 x 20%** — c7.4 £

Rhyddhad Hyfforddiant Galwedigaethol (os o dan 65) — o flwch 15.1 — c7.5 £ — **c7.5 x 22%** — c7.6 £

CYMORTH CYFRIFO

Os cawsoch chi, neu eich cymar, eich geni cyn 6 Ebrill 1935 ac rydych yn ŵr priod ewch i dudalen 23 i weithio allan y ffigur ar gyfer blwch c7.7. Os ydych yn wraig briod a rhoddodd dic ym mlwch 16.10 ar eich Ffurflen Dreth rhowch £1,000 ym mlwch c7.7; os ticioch chi flwch 16.11 rhowch £2,000.

Lwfans pâr priod — **o naill ai c11.6 neu c11.11 ar dudalen 23** — c7.7 £

Lwfans gwarged pâr priod — o flwch 16.18 — c7.8 £

Cynhaliaeth ac alimoni — o flwch 15.3 — c7.9 £

Lwfans Gwraig Weddw (os ticioch chi flwch 16.14) — £2,000 — c7.10 £

blychau c7.7 i c7.10 — c7.11 £ — **c7.11 x 10%** — c7.12 £

Treth sy'n cael ei thrin fel treth a dalwyd ar enillion ar bolisïau bywyd a threth dybiannol ar FSAVCs — o flwch c3.27 — c7.13 £ — **c7.13 x 22%** — c7.14 £

CYMORTH CYFRIFO

Os oes gennych gofnod ym mlwch 10.23, 10.26, 4.78, 7.23, 7.26 **neu** 3L.39, ewch i dudalen 28 i gael y ffigur ar gyfer blwch c7.15.

Treth dybiannol arall — o c15.24 — c7.15 £

Rhyddhad Credyd Treth — o flwch 6.9 — c7.16 £

Rhyddhad Gweddwon a phlant amddifad (uchafswm o £22) — o flwch 15.11 — c7.17 £

Rhyddhad arbennig ar gyfer dosbarthiad cymhwysol (os llenwoch chi flwch 15.12 ar eich Ffurflen Dreth - ewch i dudalen 29) — o c16.6 — c7.18 £

CYMORTH CYFRIFO
Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero '0' yn ei le.

CYMORTH CYFRIFO
Dim ond os oes gennych gofnod ym mlwch 2.76 ar y Tudalennau Cynlluniau Cyfranddaliadau y mae blwch c7.19 yn gymwys - os oes gennych, ewch i dudalen 29.

Rhyddhad ar gyfer treth a delir wrth ganiatáu opsiwn — o c17.15 — c7.19 £

blychau c7.2, c7.4, c7.6, c7.12 a blychau c7.14 i c7.19 — c7.20 £

Treth Incwm sy'n ddyledus, ar ôl lwfansau a rhyddhad — **c7.1 *minws* c7.20** — c7.21 £

CYMORTH CYFRIFO

blychau c7.22 i c7.52

Os ydych wedi gwneud taliadau Rhodd Cymorth rhaid i chi dalu Treth Incwm, ar ba bynnag gyfradd, neu Dreth Enillion Cyfalaf sydd **o leiaf yn hafal** i'r Dreth Incwm Cyfradd Sylfaenol a gafodd ei thrin fel treth a ddidynnwyd. Gall yr elusen sy'n derbyn taliadau oddi wrthych adennill y Dreth Incwm honno yn ôl oddi wrthym. Rhaid i ni wneud yn siŵr eich bod yn talu digon o dreth i gwmpasu'r dreth a ad-dalwyd i'r elusen. Os nad ydych wedi talu digon efallai y bydd angen cyfyngu eich lwfansau personol fel y gellir trethu mwy o incwm neu efallai y byddwn yn gofyn i chi dalu mwy.

Mae blychau c7.22 i c7.28 yn cymharu'r dreth a godwyd ar eich incwm â'r dreth a gafodd ei thrin fel treth a ddidynnwyd o'ch taliadau Rhodd Cymorth.

Mae blychau c7.29 i c7.51 yn gweithio allan swm y 'gwrthbwyso' sydd ar gael o gredydau treth ar unrhyw incwm difidend rydych wedi ei gynnwys ar eich Ffurflen Dreth. Os bu'n rhaid cyfyngu eich lwfansau i wneud yn siŵr y codir digon o dreth ar eich taliadau Rhodd Cymorth, efallai y bydd mwy o'ch incwm difidend yn drethadwy felly gellir gwrthbwyso mwy o gredydau treth.

■ Taliadau Rhodd Cymorth

Taliadau Rhodd Cymorth wedi ei 'grosio i fyny' — o c4.5 — c7.22 £ — **c7.22 x 22%** — c7.23 £

CYMORTH CYFRIFO
Os oes gennych enillion cyfalaf ac mae blwch 8.8 ar eich Ffurflen Dreth yn fwy na sero - ewch i dudalen 26

Treth Enillion Cyfalaf — o c14.15 — c7.24 £

copïwch i flwch c7.62

c7.23 *minws* c7.24 — c7.25 £

Treth Incwm sy'n ddyledus — **Yr uchaf o c7.21 a c7.25** — c7.26 £

Treth sy'n ddyledus ar flwydd-daliadau (os oes gennych gofnod ym mlwch 15.9 ar eich Ffurflen Dreth ewch i dudalen 30) — o c18.21 — c7.27 £

c7.26 + c7.27 — c7.28 £

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero yn ei le.

Credydau treth ar ddifidendau nad ydynt yn daladwy

Cyfanswm y difidendau

o c1.43 c7.29 £

o c3.23 c7.30 £

c7.29 *minws* c7.30 c7.31 £

Difidendau â chredydau treth taladwy

o c1.20 c7.32 £

o flwch 7.21 c7.33 £

c7.32 + c7.33 c7.34 £

c7.29 *minws* c7.34 c7.35 £

c7.31 *minws* c7.34 c7.36 £

Difidendau â chredydau treth **tybiannol** (ewch i dudalen 28 i weld a oes rhaid i chi weithio allan ffigur ar gyfer blwch c7.37)

o c15.5 c7.37 £

c7.35 *minws* c7.37 c7.38 £

c7.25 *minws* c7.1 c7.39 £

c7.39 x 10 c7.40 £

c7.36 *minws* c7.40 c7.41 £

o c2.23 c7.42 £

yr isaf o c7.41 a c7.42 c7.43 £

c7.38 *minws* c7.43 c7.44 £

c7.41 *minws* c7.43 c7.45 £

c7.44 *minws* c7.45 c7.46 £

Difidendau Tanysgrifenwyr Lloyd's

o 3L.25 c7.47 £

o c15.19 c7.48 £

yr isaf o c7.47 a c7.48 c7.49 £

c7.46 + c7.49 c7.50 £

c7.50 x 10% c7.51 £

c7.28 *minws* c7.51 c7.52

Treth Incwm sy'n ddyledus ar ôl didynnu credydau treth £

CYMORTH CYFRIFO

blwch c7.53 Er mwyn gweithio eich **elw** Yswiriant Gwladol Dosbarth 4 allan byddwch wedi llenwi'r daflen waith yn y Nodiadau ar Hunangyflogaeth neu Bartneriaeth. Gan eich bod bellach yn gweithio allan eich bil treth bydd rhaid i chi weithio allan y ffigur i fynd ym mlwch F o'r daflen waith honno. Copïwch hwn i flwch c7.53. (Os oes gennych fwy nag un busnes copïwch y ffigur o flwch Q ar y daflen waith yn *Taflen Gymorth IR220: More than one business*.)

Cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 4 (gweler y nodiadau) — c7.53 £

Treth Incwm a Chyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 4 — c7.52 a c7.53 — c7.54 £

CYMORTH CYFRIFO

blwch c7.55 Os ydych yn talu treth o dan TWE, rydym yn ceisio sicrhau bod eich côd treth yn gweddu i'ch amgylchiadau fel eich bod yn talu'r swm treth cywir yn ystod y flwyddyn. Ond efallai y bydd eich côd treth 2000-2001 wedi ei addasu i gasglu treth sy'n ddyledus ar gyfer blynyddoedd cynharach. Edrychwch ar eich Hysbysiad Cod (ffurflen P2) ar gyfer 2000-2001. Os ydym wedi gwneud addasiad o'r fath bydd yn dangos 'swm o dreth nas talwyd ar gyfer blynyddoedd cynharach'. Copïwch y ffigur hwnnw i flwch c7.55 **a** blwch 18.1 ar eich Ffurflen Dreth.

Treth nas talwyd am flynyddoedd cynharach a gynhwyswyd yn eich côd TWE ar gyfer 2000-2001 (gweler y nodiadau) — c7.55 £ — *copïwch i flwch 18.1 ar eich Ffurflen Dreth*

Ad-daliad o Fenthyciad Myfyriwr (os ydych wedi rhoi tic cadarnhaol ar gyfer Cwestiwn 17 ar eich Ffurflen Dreth ewch i dudalen 31) — o c19.10 — c7.56 £ — *copïwch i flwch 18.2A ar eich Ffurflen Dreth*

c7.54 + c7.55 + c7.56 — c7.57 £

Cyfanswm y dreth a dalwyd o'r cychwyn — o c6.14 — c7.58 £

CYMORTH CYFRIFO

blwch c7.59 Os lleihawyd eich cod treth 2000-2001 yn ystod y flwyddyn hyd at 5 Ebrill 2001 o ganlyniad i newid yn eich amgylchiadau, efallai nad ydych wedi talu digon o dreth am y cyfnod cyn i'r cod gael ei leihau. Os felly, byddwn wedi trefnu bod y tandaliad hwnnw yn cael ei gasglu drwy eich cod treth ar gyfer 2001-2002. Edrychwch ar eich Hysbysiad Cod **diweddaraf** (ffurflen P2) ar gyfer 2000-2001. Os oes ffigur 'tandaliad amcangyfrifol' ar waelod y P2 copïwch ef i flwch c7.59 **a** blwch 18.2 ar eich Ffurflen Dreth.

Treth 2000-2001 nas talwyd a gynhwysir yn eich côd treth 2001-2002 (neu hwyrach) (gweler y nodiadau) — c7.59 £ — *copïwch i flwch 18.2 ar eich Ffurflen Dreth*

c7.58 + c7.59 — c7.60 £

Cyfanswm y Dreth Incwm a'r CYG Dosbarth 4 sy'n ddyledus — c7.57 *minws* c7.60 — c7.61 £

CYMORTH CYFRIFO

Gall y swm hwn fod yn swm negyddol.

Treth Enillion Cyfalaf — o c7.24 — c7.62 £

Cyfanswm y Dreth Incwm, CYG Dosbarth 4 ac ad-daliad Benthyciad Myfyriwr sy'n ddyledus — c7.61 + c7.62 — c7.63 £ — *copïwch i flwch 18.3 ar eich Ffurflen Dreth*

CYMORTH CYFRIFO

Gall y swm hwn fod yn swm negyddol.

blwch c8.3 a blwch 18.4 ar eich Ffurflen Dreth

Efallai na fyddwch wedi talu digon o dreth mewn blynyddoedd cynharach oherwydd:

- gwnaethoch gais am gyfartalu ffermwyr sydd wedi cynyddu eich incwm am y llynedd, **neu**
- rydych yn gwneud cais i daenu tuag at yn ôl incwm llenyddol neu artistig gan gynyddu eich incwm am y flwyddyn ddiwethaf ac o bosibl am y flwyddyn cyn hynny hefyd, **neu**
- rydych yn gwneud cais i gario derbyniadau ôl-derfynu yn ôl i'r flwyddyn pan ddaeth eich busnes i ben (gan gynyddu eich incwm yn y flwyddyn honno).

Gweithiwch allan eich tandaliad treth neu CYG Dosbarth 4 drwy gyfeirio at y cyfraddau treth a'r amgylchiadau ar gyfer y flwyddyn gynharach honno. Ailgyfrifwch y rhwymedigaeth am y flwyddyn honno (sy'n cyfateb i flwch c7.63 yn y cyfrifiad hwn) gan ystyried yr addasiad. Y gwahaniaeth rhwng y ffigur a ailgyfrifwyd a'r ffigur gwreiddiol yw'r dreth sy'n ddyledus. Rhowch y ffigur hwn ym mlwch c8.3 a chopïwch ef i flwch 18.4 ar eich Ffurflen Dreth. Os bydd angen help arnoch, gofynnwch i'ch swyddfa Cyllid y Wlad neu'ch ymgynghorydd treth.

blwch c8.5 a blwch 18.5 ar eich Ffurflen Dreth

Efallai y byddwch wedi talu gormod o dreth am flwyddyn gynharach oherwydd:

- rydych yn gwneud cais sy'n nodi bod colledion wedi'u gosod yn erbyn incwm o flwyddyn neu flynyddoedd cynharach, **neu**
- rydych yn gwneud cais i gario taliadau blwydd-dâl ymddeol neu gynllun pensiwn personol yn ôl i 1999-2000 (neu, o dan amgylchiadau eithriadol, i 1998-1999) - blychau 14.3, 14.8 neu 14.13 yn eich Ffurflen Dreth, **neu**
- rydych yn gwneud cais am gyfartalu ffermwyr gan leihau eich incwm am y flwyddyn ddiwethaf.

Peidiwch â chynnwys colledion na thaliadau pensiwn yr ydych wedi gwneud cais am ryddhad amdanynt o'r blaen.

Gweithiwch allan faint o dreth neu CYG Dosbarth 4 a ordalwyd gennych drwy gyfeirio at y cyfraddau treth a'r amgylchiadau am y flwyddyn gynharach. Ailgyfrifwch y rhwymedigaeth ar gyfer y flwyddyn honno (sy'n cyfateb i flwch c7.63 yn y cyfrifiad hwn) gan ystyried yr addasiad. Y gwahaniaeth rhwng y ffigur a ailgyfrifwyd a'r ffigur gwreiddiol yw swm y dreth a ordalwyd. Rhowch y swm ym mlwch c8.5 ac, ar eich Ffurflen Dreth, ticiwch flwch 18.5 a chopïwch y swm yn y blwch 'Gwybodaeth ychwanegol', blwch 23.6. Os bydd angen help arnoch, gofynnwch i'ch swyddfa Cyllid y Wlad neu'ch ymgynghorydd treth.

Blwch c8.6 a blwch 18.8 ar eich Ffurflen Dreth

Os ydych yn gwneud cais nawr i gario nôl i 2000-2001:

- colled fasnachol 2001-2002, neu golledion cyfalaf arbennig 2001-2002 (rhowch fanylion eich cais yn y blwch 'Gwybodaeth ychwanegol', blwch 23.6 ar dudalen 8 yn eich Ffurflen Dreth)
- Taliadau pensiwn 2001-2002 (blychau 14.4, 14.9 neu 14.14 ar eich Ffurflen Dreth)

gweithiwch allan yr ad-daliad am 2001-2002 drwy gyfeirio at y cyfraddau treth a'ch amgylchiadau ar gyfer 2000-2001. Ailgyfrifwch eich rhwymedigaeth ar gyfer 2000-2001 gan ystyried y taliad pensiwn a gollwyd. Y gwahaniaeth rhwng y ffigur hwnnw a blwch c7.63 yw swm eich ad-daliad am 2001-2002. Rhowch hwn ym mlwch c8.6, ticiwch flwch 18.8 ar eich Ffurflen Dreth a chopïwch flwch c8.6 i'r blwch 'Gwybodaeth ychwanegol', blwch 23.6 ar dudalen 8.

Cyfanswm y Dreth Incwm a chyfraniadau Yswiriant Gwladol ac ad-daliadau Benthyciad Myfyriwr ar gyfer 2000-2001

o flwch c7.63 c8.1 £

CYMORTH CYFRIFO
Efallai y bydd blwch c8.4 yn swm minws

Treth a ad-dalwyd yn ystod y flwyddyn

o flwch 20.1 c8.2 £

c8.1 + c8.2 + c8.3
c8.4 £

Unrhyw dreth sy’n ddyledus am flynyddoedd cynharach (gweler nodyn i’r ochr)

c8.3 £

copïwch flwch c8.3 i flwch 18.4 ar eich Ffurflen Dreth

Unrhyw dreth a ordalwyd am flynyddoedd cynharach (gweler nodyn i’r ochr)

c8.5 £

ticiwch flwch 18.5 ar eich Ffurflen Dreth a chopïwch flwch c8.5 i’r blwch ‘Gwybodaeth Ychwanegol’, blwch 23.6 ar eich Ffurflen Dreth

Unrhyw ad-daliad 2001-2002 rydych yn gwneud cais amdano nawr (gweler nodyn i’r ochr)

c8.6 £

ticiwch flwch 18.8 ar eich Ffurflen Dreth a chopïwch flwch c8.6 i’r blwch ‘Gwybodaeth Ychwanegol’, blwch 23.6 ar eich Ffurflen Dreth

Edrychwch ar eich Datganiad o Gyfrif (os nad ydych erioed wedi cael Datganiad o Gyfrif, mae’n annhebyg y byddwch wedi talu unrhyw beth tuag at eich bil treth 2000-2001 eto).

Unrhyw daliadau neu gredydau eraill a wnaed tuag at eich taliadau ar gyfrif 2000-2001

c8.7 £

Unrhyw daliadau neu gredydau eraill, nas cynhwyswyd eisoes ym mlychau c8.5, c8.6, neu c8.7, a wnaed tuag at eich bil treth 2000-2001

c8.8 £

Os oes gennych god treth a derbyniwyd eich Ffurflen Dreth erbyn 30 Medi 2001, efallai y gallwch drefnu i’r dreth sydd yn ddyledus gennych gael ei chasglu drwy eich côd treth ar gyfer 2002--2003.

c8.4 *minws* blwch c8.7
c8.9 £

Os yw blwch c8.9 yn llai na £2,000 ac rydych am gynnwys hwn yn eich cod treth ar gyfer 2002-2003, copïwch y ffigur ym mlwch c8.9 i flwch c8.10.

Ond:

- os yw blwch c8.9 yn hafal i £2,000, neu’n fwy na hynny, **neu**
- os nad ydych am i unrhyw dreth a dandalwyd gael ei chasglu drwy eich cod treth (ticiwch flwch 23.2 ar dudalen 8 ar eich Ffurflen Dreth), **neu**
- os nad oes gennych god treth gadewch flwch c8.10 yn wag.

c8.10 £

c8.5 i c8.8 + c8.10
c8.11 £

c8.4 *minws* blwch c8.11
c8.12 £

Os yw blwch c8.12 yn gadarnhaol, dyma’r dreth sydd arnoch chi i ni
Os yw blwch c8.12 yn negyddol, dyma’r dreth sydd arnom ni i chi

(Os ydych am wneud cais am ad-daliad o unrhyw dreth a ordalwyd ar ôl i ni ystyried unrhyw ddyledion arall a allai fod arnoch i Gyllid y Wlad, cwblhewch Gwestiwn 19 ar eich Ffurflen Dreth.)

c7.61 *minws* (c7.56 + c8.10)
c9.1 £

Os yw blwch c9.1 yn llai na £500, ni fydd yn rhaid i chi wneud taliadau ar gyfrif ar gyfer 2001-2002; peidiwch â chwblhau blychau c9.2 a c9.3. Rhowch sero ('0') ym mlwch c9.4 a chwblhewch flwch c9.5.

c7.14 + c7.15 + c7.51 + c7.54 + c18.20
c9.2 £

Os yw blwch c9.1 yn £500 neu fwy, ewch yn eich blaen.

Cymharwch y dreth sy'n ddyledus gennych â'r dreth a dalwyd gennych o'r cychwyn (mae hyn yn golygu'r dreth a dynnir o'ch incwm cyn i chi ei dderbyn). Os telir mwy na 80% o'ch bil treth ar gyfer 2000-2001 o dreth a dalwyd o'r cychwyn, ni fydd yn rhaid i chi wneud taliadau ar gyfrif ar gyfer 2001-2002.

c9.2 x 20%
c9.3 £

CYMORTH CYFRIFO

Efallai y byddwch eisiau gostwng eich taliadau ar gyfrif ar gyfer 2001-2002 (gan gynnwys gostwng i ddim) os ydych yn disgwyl y bydd:

- eich incwm ar gyfer 2001-2002 yn llai na 2000-2001, **neu**
- eich lwfansau neu'ch rhyddhad yn uwch, **neu**
- mwy o'ch incwm o 2001-2002 yn cael ei drethu o'r cychwyn, oherwydd
  - caiff ei drethu o dan TWE, **neu**
  - caiff ei gwmpasu gan ddidyniadau is-gontractiwr (ar CIS25s), **neu**
  - bydd gennych fwy o incwm cynilion.

Os ydych am ostwng eich taliadau ar gyfrif mae'n rhaid i chi wneud amcangyfrif rhesymol o'r gwahaniaeth rhwng y Dreth Incwm rydych yn disgwyl ei thalu yn 2001-2002 a'ch Treth Incwm ar y Ffurflen Dreth hon. Gallwch ostwng pob un o'ch taliadau drwy haneru'r gwahaniaeth hwn.

Nodwch ym mlwch 18.6 swm pob taliad gostyngol ar gyfrif **(gan gynnwys y ceiniogau)**, neu ddim, os yw hynny'n briodol, a thiciwch flwch 18.7. Rhowch eich rheswm dros ostwng eich taliadau ar gyfrif ym mlwch 23.6 ar dudalen 8 eich Ffurflen Dreth.

Os penderfynwch yn hwyrach fod eich taliadau gostyngol yn rhy uchel o hyd, ysgrifennwch atom, gan ddweud pam rydych yn gwneud cais i ostwng eich taliadau ymhellach.

Gwnewch yn siŵr mai'r taliadau a wnewch erbyn 31 Ionawr 2002 a 31 Gorffennaf 2002, yw eich amcangyfrif gorau ar gyfer eich bil treth 2001-2002.

Os bydd eich ddau daliad ar gyfrif yn wahanol i'ch bil treth ar gyfer 2001-2002 ac os rydych wedi talu

- *mwy* na'r hyn sydd angen i chi ei dalu, byddwn yn eich credydu â llog
- *llai* na'r hyn sydd angen i chi ei dalu, byddwn yn codi llog arnoch.

Dylai eich ddau daliad ar gyfrif fod **y lleiaf** o'r Dreth Incwm a'r CYG Dosbarth 4 sy'n wirioneddol ddyledus (*yn glir o dreth a ddidynnwyd o'r cychwyn a chredydau treth ar ddifidendau*) ar gyfer 2000-2001 neu 2001-2002.

Os buoch yn dwyllodrus neu'n esgeulus wrth wneud cais i ostwng eich taliadau ar gyfrif, efallai y byddwn yn eich cosbi.

Os penderfynwch yn hwyrach eich bod wedi gostwng gormod, gallwch ddiwygio eich cais i fyny a/neu dalu mwy yn unol â'ch amcangyfrif diwygiedig. Ond os na wnewch gais, gall symiau ychwanegol a dalwyd gael eu dyrannu i rwymedigaethau eraill sy'n ddyledus.

Os yw blwch c9.1 yn llai na blwch c9.3 nid oes rhaid i chi wneud taliadau ar gyfrif ar gyfer 2001-2002. Rhowch sero ('0') ym mlwch c9.4 a chwblhewch flwchx c9.5.

c9.1 x 50%
c9.4 £

Os yw blwch c9.1 yn hafal i, neu yn fwy na, blwch c9.3, nodwch ym mlwch c9.4, blwch c9.1 x 50%. Mae'n rhaid i chi **gynnwys y ceiniogau** (**a** phan ydych yn copïo blwch c9.4 i flwch 18.6 ar eich Ffurflen Dreth).

copïwch flwch c9.4 i flwch 18.6 ar eich Ffurflen Dreth

c8.12 + c9.4
c9.5 £

Cyfanswm eich taliad sy'n ddyledus ar 31 Ionawr 2002

Os yw blwch c9.5 yn gadarnhaol, dyma'r dreth sydd arnoch chi i ni. Os yw blwch c9.5 yn negyddol, dyma'r dreth sydd arnom ni i chi.

Noder: os gwnewch unrhyw daliad tuag at eich bil treth 2000-2001 rhwng nawr a 31 Ionawr 2002, ac ni chaiff y taliad hwnnw ei gynnwys ym mlychau c8.7 neu c8.8 gostyngwch y ffigur ym mlwch c9.5 gan swm y taliad hwnnw.

Os na thelir taliadau 2000-2001 ar gyfrif erbyn eu dyddiadau dyledus (31 Ionawr 2001 a 31 Gorffennaf 2001) efallai y bydd llog yn ddyledus hefyd.

Os bydd angen i chi lenwi unrhyw un o'r blychau ar dudalennau 22 i 32 dylai'r daflen waith ar y tudalennau blaenorol eisoes fod wedi eich cyfeirio atynt.

Yn fras, bydd y tudalennau nesaf yn cwmpasu

- lwfans personol ar sail oedran a lwfans pâr priod
- rhyddhad haenen uchaf os yw unrhyw enillion ar bolisïau bywyd wedi eich gwneud yn atebol i'r gyfradd uwch
- gweithio allan Treth Enillion Cyfalaf
- gweithio allan treth dybiannol
- rhyddhad treth arbennig os oes gennych gofnod ym mlwch 15.12 ar dudalen 5 eich ffurflen dreth neu flwch 2.76 ar y Tudalennau Cynlluniau Cyfranddaliadau
- gweithio allan y dreth ar unrhyw flwydd-daliadau a gofnodwyd ym mlwch 15.9 ar dudalen 5 eich Ffurflen Dreth
- gweithio allan unrhyw ad-daliad Benthyciad Myfyriwr sy'n ddyledus.

Cyfrifwch lwfans personol ar sail oedran os cawsoch chi, neu eich cymar, eich geni cyn 6 Ebrill 1936

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero (‘0’) yn ei le.

Cyfanswm yr Incwm — o c1.46 — c10.1 £

plws

Budd-dâl marwolaeth undeb llafur — blwch 15.10 — c10.2 £

Cyfanswm yr Incwm ar gyfer cyfrifo lwfans personol ar sail oedran — **c10.1 + c10.2** — c10.3 £

Didyniadau — **c2.6, c2.9, c2.13, c2.14, c2.16, c2.17 + c2.18** — c10.4 £

Taliadau Pensiwn — **blychau 14.15 + 14.17** — c10.5 £

Rhodd Cymorth ac ati — **blwch 15.6 x 100 wedi ei rannu â 78** — c10.6 £

Taliadau hyfforddiant galwedigaethol — blwch 15.1 — c10.7 £

Cyfanswm didyniadau ac ati — **c10.4 i c10.7** — c10.8 £

Incwm net ar gyfer lwfans personol ar sail oedran — **c10.3 *minws* c10.8** — c10.9 £

Terfyn incwm ar gyfer lwfans personol ar sail oedran — c10.10 £ 17,000

Incwm sy’n fwy na’r terfyn — **c10.9 *minws* c10.10** — c10.11 £

TABL 1

Dyddiad Geni	Uchafswm y lwfans personol ar sail oedran
Ar ôl 5 Ebrill 1936	0
Rhwng 6 Ebrill 1926 a 5 Ebrill 1936	£1,405
Cyn 6 Ebrill 1926	£1,665

O Dabl1 dewiswch y ffigur sy’n seiliedig ar eich dyddiad geni **chi** — c10.12 £

c10.11 x 50% — c10.13 £

Lwfans personol ar sail oedran — **c10.12 *minws* c10.13** — c10.14 £

copïwch i flwch c2.20 ar dudalen 7

Cyfrifwch Lwfans Pâr Priod os cawsoch chi, neu eich gwraig, eich geni cyn 6 Ebrill 1935

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero (‘0’) yn ei le.

TABL 2

Dyddiad Geni	Uchafswm y Lwfans Pâr Priod
Rhwng 6 Ebrill 1926 a 5 Ebrill 1935	£5,185
Cyn 6 Ebrill 1926	£5,255

o Dabl 2 dewiswch y ffigur sy’n seiliedig ar eich dyddiad geni, neu ddyddiad geni eich gwraig os yw hi’n hŷn — c11.1 £

o c10.13 — c11.2 £

o c10.12 — c11.3 £

c11.2 *minws* c11.3 — c11.4 £

c11.1 *minws* c11.4 — c11.5 £

yr uchaf o c11.5 a £2,000 — c11.6 £

CYMORTH CYFRIFO

Dim ond yr isafswm Lwfans Pâr Priod o £2,000 neu hanner ohono y gallwch ei drosglwyddo. Os ticioch chi flwch 16.7 ar eich Ffurflen Dreth didynnwch £1,000, neu os ticioch chi flwch 16.8, didynnwch £2,000 o’r ffigur ym mlwch c11.6 a rhowch y canlyniad ym mlwch c7.7 ar dudalen 14.

Os gwnaethoch briodi yn ystod y flwyddyn dewiswch fis eich priodas o Dabl 3 a gweithiwch allan £2,000 x Mis yn Nhabl 3 / 12

Tynnwch y canlyniad i ffwrdd o £2,000. Hwn yw’r uchafswm y gallwch ei drosglwyddo. Gostyngwch y ffigur ym mlwch c11.11 gan hanner neu’r cyfan o’r swm hwnnw a rhowch y canlyniad ym mlwch c7.7.

copïwch flwch c11.6 i c7.7 ar dudalen 14 heblaw eich bod wedi priodi ar ôl 5 Mai 2000. Os yw eich cymar yn cael hanner y lwfans neu’r cyfan ohono, gweler ‘Cymorth cyfrifo’.

Cyfrifwch y lwfans Pâr Priod sy’n ddyledus os priodoch chi ar ôl 5 Mai 2000, a chafodd naill ai chi neu eich gwraig eich geni cyn 6 Ebrill 1935

o c11.6 — c11.7 £

Dewiswch y mis o Dabl 3 — c11.8 £

c11.7 x c11.8 — c11.9 £

TABL 3

Dyddiad priodi rhwng	Mis
6 Mai 2000 a 5 Mehefin 2000	1
6 Mehefin 2000 a 5 Gorffennaf 2000	2
6 Gorffennaf 2000 a 5 Awst 2000	3
6 Awst 2000 a 5 Medi 2000	4
6 Medi 2000 a 5 Hydref 2000	5
6 Hydref 2000 a 5 Tachwedd 2000	6
6 Tachwedd 2000 a 5 Rhagfyr 2000	7
6 Rhagfyr 2000 a 5 Ionawr 2001	8
6 Ionawr 2001 a 5 Chwefror 2001	9
6 Chwefror 2001 a 5 Mawrth 2001	10
6 Mawrth 2001 a 5 Ebrill 2001	11

c11.9 wedi ei rannu â 12 — c11.10 £

c11.7 *minws* c11.10 — c11.11 £

copïwch c11.11 i c7.7 ar dudalen 14 heblaw bod eich cymar yn cael hanner y lwfans neu’r cyfan ohono, gweler ‘Cymorth Cyfrifo’.

Rhyddhad Haenen Uchaf a rhyddhad ffracsiwn priodol: os yw blychau c4.32, c4.33, c4.39 a c4.47 yn sero ni fydd rhyddhad haenen uchaf yn ddyledus - anwybyddwch flychau c12.1 i c12.28. Ond os nad oes gennych enillion cyfalaf gallwch hefyd anwybyddu blychau c13.1 i c14.15.

■ Gweithiwch allan yr incwm ar gyfer rhyddhad haenen uchaf

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero (‘0’) yn ei le.

Cyfanswm yr incwm — o c1.46 — c12.1 £

Cyfandaliadau — o c1.2 — c12.2 £

Premiymau trethadwy — o flwch 5.22 — c12.3 £

c12.2 + c12.3 — c12.4 £

c12.1 *minws* c12.4 — c12.5 £

o c3.11 — c12.6 £

o c2.17 — c12.7 £

c12.6 *minws* c12.7 — c12.8 £

Incwm trethadwy ar gyfer haenan uchaf — **c12.5 *minws* c12.8** — c12.9 £

■ Gweithiwch allan bandiau’r cyfraddau ar gyfer yr haenen uchaf

c12.10 £ 28,400

o c4.2 — c12.11 £

o c4.3 — c12.12 £

c12.10 i c12.12 — c12.13 £

Swm sy’n ddyledus ar y gyfradd uwch — **c12.9 *minws* c12.13** — c12.14 £

c12.14 x 40% — c12.15 £

Os yw c12.14 yn sero ni fydd rhyddhad haenan uchaf yn ddyledus; ond os oes gennych enillion cyfalaf trethadwy (blwch 8.8) mae’n rhaid i chi gwblhau’r adran hon hyd at flwch c12.20.

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero '0' yn ei le.

Enillion ar bolisïau bywyd Colofn A	**Nifer o flynyddoedd Colofn B**	
blychau 6.8, 12.2, 12.5 a 12.8 neu Wybodaeth Ychwanegol	blychau 6.6, 12.1, 12.3 a 12.6 neu Wybodaeth Ychwanegol	
A	**B**	**A wedi ei rannu a B**

cyfanswm y golofn uchod c12.16 £

cyfanswm y golofn uchod c12.17 £

Ychwanegwch haenen i'r incwm — **c12.5 + c12.17** c12.18 £

Didynnwch yr ennill cyfan — **c12.18 *minws* c12.16** c12.19 £

Didynnwch y lwfansau — **c12.19 *minws* c12.8** c12.20 £

Cyfradd uwch sy'n ddyledus ar yr haenen

Didynnwch bandiau'r cyfraddau — **c12.20 *minws* c12.13** c12.21 £

c12.16 wedi ei rannu â c12.17 c12.22 £

c12.21 x c12.22 c12.23 £

c12.23 x 40% c12.24 £

Os yw c12.23 yn fwy na c12.14 ni fydd rhyddhad haenen uchaf yn ddyledus

c12.15 *minws* c12.24 c12.25 £

c12.14 *minws* c12.23 c12.26 £

c12.26 x 22% c12.27 £

Rhyddhad haenen uchaf sy'n ddyledus — **c12.25 *minws* c12.27** c12.28 £

copïwch i flwch c7.2

Enillion Cyfalaf: Cwblhewch dudalennau 26 a 27 os oes Enillion Cyfalaf trethadwy gennych (blwch 8.8 ar eich ffurflen Dreth yn fwy na sero). Os oes enillion ar bolisïau bywyd gennych (gwnaethoch gwblhau adran c12 yn rannol neu'n gyfangwbl) cwblhewch flychau c13.1 i c13.12 cyn cwblhau blychau c14.1 i c14.15.

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero '0' yn ei le.

o c12.20 c13.1 £

o c12.4 c13.2 £

c13.1 + c13.2 c13.3 £

o c12.7 c13.4 £

c13.3 *minws* c13.4 c13.5 £

c13.6 £ 1,520

c13.6 *minws* c13.5 c13.7 £

copïwch i flwch c14.2

o c4.7 c13.8 £

c13.6 *minws* c13.7 c13.9 £

c13.8 + c13.9 c13.10 £

c13.5 *minws* c13.7 c13.11 £

c13.10 *minws* c13.11 c13.12 £

copïwch i flwch c14.3

Os nad oes gennych enillion ar bolisïau bywyd (roedd adran c12 heb ei gwblhau gennych) cwblhewch flychau c13.13 i c13.18 cyn cwblhau blychau c14.1 i c14.15

o c4.40 c13.9 £

o c4.43 c13.10 £

blwch c13.9 *minws* c13.10 c13.11 £

copïwch i flwch c14.2

o c4.41 c13.12 £

o c4.45 c13.13 £

blwch c13.12 *minws* c13.13 c13.14 £

copïwch i c14.3

Enillion Cyfalaf - parhad: cwblhewch flychau c14.1 i c14.5

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero '0' yn ei le.

Box	Description	Amount
c14.1	o flwch 8.8	£
c14.2	**c13.7 neu c13.15**	£
c14.3	**c13.12 neu c13.18**	£
c14.4	**yr isaf o c14.1 a c14.2**	£
c14.5	**blwch c14.1 *minws* c14.4**	£
c14.6	**yr isaf o c14.5 a c14.3**	£
c14.7	**c14.4 + c14.6**	£
c14.8	**c14.1 *minws* c14.7**	£
c14.9	**c14.4 x 10%**	£
c14.10	**c14.6 x 20%**	£
c14.11	**c14.8 x 40%**	£
c14.12	**c14.9 i c14.11**	£
c14.13	o flwch 8.9	£
c14.14	o flwch 6.10	£
c14.15	Treth Enillion Cyfalaf sy'n ddyledus — **c14.12 + c14.13 *minws* c14.14**	£

copïwch i flwch c7.24

Cyfrifwch y dreth dybiannol: cwblhewch flychau c15.1 i c15.24 os cawsoch Incwm â chredyd treth tybiannol o:difidendau scrip (blwch 10.23) dosbarthiadau anghymwysol (blwch 10.26) incwm partneriaeth (blwch 4.78) incwm ystad (blychau 7.23 a 7.26) a Thanysgrifenwyr Lloyd's (blwch 3L.39).

o flwch 4.78 **c15.1** £

c15.1 x 10 c15.2 £

o flwch 10.23 **c15.3** £

o flwch 10.26 **c15.4** £

c15.2 i c15.4 c15.5 £

copïwch i flwch c7.37

o c4.26 c15.6 £

yr isaf o c15.5 a c15.6 c15.7 £

c15.7 x10% c15.8 £

o c4.9 c15.9 £

o c1.26 c15.10 £

o c1.35 c15.11 £

c15.10 + c15.11 c15.12 £

yr isaf o c15.9 a c15.12 c15.13 £

c15.13 x 22% c15.14 £

c15.9 *minws* c15.13 c15.15 £

o flwch 3L.39 **c15.16** £

yr isaf o c15.15 a c15.16 c15.17 £

c15.17 x 10% c15.18 £

c15.15 *minws* c15.17 c15.19 £

copïwch i flwch c7.48

o flwch 7.27 **c15.20** £

o c4.18 c15.21 £

yr isaf o c15.20 a c15.21 c15.22 £

c15.22 x 20% c15.23 £

cyfanswm y golofn uchod c15.24 £

copïwch i flwch c7.15

Rhyddhad arbennig ar gyfer dosbarthiadau cymhwysol (os gwnaethoch lenwi blwch 15.12 ar eich Ffurflen Dreth)

- o c4.31 — **c16.1** £
- o flwch 10.26 — **c16.2** £
- **yr isaf o c16.1 a c16.2** — **c16.3** £
- **c16.3 x 22.5%** — **c16.4** £
- o flwch 15.12 — **c16.5** £
- **yr isaf o c16.4 a c16.5** — **c16.6** £

copïwch i flwch c7.18

Rhyddhad ar gyfer treth TWE a dalwyd wrth ganiatáu opsiwn (os oes gennych gofnod ym mlwch 2.76 ar y Tudalennau Cynlluniau Cyfranddaliadau).

- o c1.4 — **c17.1** £
- o c4.8 — **c17.2** £
- **yr isaf o c17.1 a c17.2** — **c17.3** £
- o c4.15 — **c17.4** £
- **yr isaf o c17.3 a c17.4** — **c17.5** £
- **c17.5 x 40%** — **c17.6** £
- **c17.3 *minws* c17.5** — **c17.7** £
- o c4.13 — **c17.8** £
- **yr isaf o c17.7 a c17.8** — **c17.9** £
- **c17.9 x 22%** — **c17.10** £
- **c17.7 *minws* c17.9** — **c17.11** £
- **c17.11 x 10%** — **c17.12** £
- **c17.6 + c17.10 + c17.12** — **c17.13** £
- o flwch 2.76 — **c17.14** £
- **yr isaf o c17.13 a c17.14** — **c17.15** £

copïwch i flwch c7.19

Blwydd-daliadau: cwblhewch flychau c18.1 i c18.21 dim ond os oes gennych gofnod ym mlwch 15.9 ar eich Ffurflen Dreth.

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, rhowch sero '0' yn ei le.

blwch c18.2 Adiwch eich holl ddidyniadau yng Ngham 2, o flychau c2.6. c2.9, c2.13, c2.14, c2.17 a c2.18 a nodwch y cyfanswm ym mlwch c18.2.

Cyfanswm yr incwm — o flwch c1.46 — c18.1 £

Cyfanswm y didyniadau — c18.2 £

Blwydd-daliadau — o c2.16 — c18.3 £

c18.1 *minws* c18.2 — c18.4 £

yr isaf o c18.3 a c18.4 — c18.5 £

c18.5 x 22% — c18.6 £

Incwm difidend — o c1.43 — c18.7 £

o flwch 10.23 — c18.8 £

o flwch 10.26 — c18.9 £

c18.8 + c18.9 — c18.10 £

c18.7 *minws* c18.10 — c18.11 £

Blwydd-daliadau wedi eu talu o incwm difidend — o c3.22 — c18.12 £

o c7.25 — c18.13 £

o c7.1 — c18.14 £

c18.13 *minws* c18.14 — c18.15 £

c18.15 x 10 — c18.16 £

c18.12 *minws* c18.16 — c18.17 £

yr isaf o c18.11 a c18.17 — c18.18 £

yr isaf o c18.5 a c18.18 — c18.19 £

c18.19 x 10% — c18.20 £

c18.6 *minws* c18.20

Treth adenilladwy ar flwydd-daliadau — c18.21 £

copïwch i flwch c7.27

Ad-daliad o Incwm Benthyciad Myfyriwr Wrth Gefn: cwblhewch c19.1 i c19.10 dim ond os gwnaethoch roi tic cadarnhaol wrth ymyl Cwestiwn 17

Mae'n rhaid i chi rannu eich incwm yn ddau gategori, incwm wedi'i ennill ac incwm heb ei ennill (dim ond os yw yn fwy na £2,000 y caiff incwm heb ei ennill ei gynnwys). Yna tynnwch rai didyniadau a throthwy o £10,000 - codir cyfradd o 9% ar y gweddill.

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero ('0') yn ei

O'ch Ffurflen Dreth:	Incwm Wedi'i Ennill	Incwm Heb ei Ennill
Cyflogaeth	**blychau 1.8 i 1.10, 1.13, 1.15, 1.23, 1.27 i 1.29, *minws* 1.32 i 1.38**	
Gweinidogion yr Efengyl	**blychau 1M.51 + 1M.21 *minws* (1M.8 + 1M.22)**	
Cynlluniau Cyfranddaliadau		**blwch 2.42**
Hunangyflogaeth, Tanysgrifenwyr Lloyd's a Phartneriaethau	**blychau 3.92, 3L.91 a 4.73**	**blychau 4.35, 4.70 + 4.70A**
Tir ac Eiddo	**blwch 5.14**	**blwch 5.43 *minws* 5.14**
Tramor		**blychau 6.2 + 6.2A + 6.4 + 6.4A + 6.8**
Ymddiriedolaethau ac ati		**yr holl ffigurau yn y golofn dde ar Dudalen T1**
Cynilion y DG a buddsoddiadau		**yr holl ffigurau yng ngholofn dde Cwestiwn 10**
Pensiynau a buddiannau	**blwch 11.7**	**blychau 11.1 i 11.6 + (blwch 11.12 *minws* 11.13)**
Enillion ar Bolisïau Bywyd y DG		**blychau 12.2, 12.5, 12.8 + 12.12**
Incwm arall		**blwch 13.3 *minws* 13.5**
Cyfanswm yr incwm wedi'i ennill	**cyfanswm y golofn uchod** c19.1 £	
Cyfanswm yr incwm heb ei ennill		**cyfanswm y golofn uchod** c19.2 £

CYMORTH CYFRIFO

Os oes unrhyw flwch ar y dudalen hon yn swm minws, nodwch sero (‘0’) yn ei le

Trothwy’r incwm heb ei ennill — c19.3 £ 2,000

Os yw blwch c19.2 yn **fwy na** blwch c19.3, nodwch c19.2 ym mlwch c19.4.
Os yw blwch c19.2 yn hafal i, neu’n llai na, blwch c19.3, gadewch flwch c19.4 yn wag. — c19.4 £

Cyfanswm yr incwm at ddibenion ad-dalu Benthyciad Myfyriwr — **c19.1 + c19.4** — c19.5 £

Didyniadau Benthyciad Myfyriwr o

Hunangyflogaeth, Tanysgrifenwyr Lloyd’s a Phartneriaethau	**blychau 3.85 + 3L.85 + 4.15**	
Tir ac Eiddo	**blychau 5.16 + 5.44**	
Treuliau ôl-derfynu a cholledion o Gwestiwn 15	**blwch 15.8**	
Cyfraniadau Pensiwn	**blychau 14.5, 14.10, 14.15, 14.16 + 14.17**	
Trothwy Benthyciad Myfyriwr		10,000
	cyfanswm y golofn uchod	c19.6 £

Cyfanswm yr Incwm y mae ad-daliad Benthyciad Myfyriwr yn ddyledus — **c19.5 *minws* c19.6** — c19.7 £

Ad-daliad Benthyciad Myfyriwr sy’n ddyledus — **c19.7 x 9%** — c19.8 £

***minws* ad-daliad Benthyciad Myfyriwr TWE sydd eisoes wedi ei wneud** — **blychau 1.39 + 1M.52** — c19.9 £

Ad-daliad net Benthyciad Myfyriwr sy’n ddyledus ar 31 Ionawr 2002 **(punnoedd cyfan yn unig)** — **c19.8 *minws* c19.9** — c19.10 £

copïwch i c7.56 a blwch 18.2A ar dudalen 7 eich Ffurflen Dreth